

ARVIOINTIKERTOMUS 2017



Sisällysluettelo

| | |
|---|----|
| 1. Puheenjohtajan katsaus | 3 |
| 2. Tarkastuslautakunnan tehtävät, kokoonpano ja työskentely | 4 |
| 3. Palvelualueiden strategiset tavoitteet | 6 |
| 3.1 Keskushallintopalveluiden strategiset tavoitteet..... | 6 |
| 3.2 Hyvinvointipalveluiden strategiset tavoitteet | 8 |
| 3.3 Elinympäristöpalveluiden strategiset tavoitteet | 10 |
| 4. Kunnanhallitus | 11 |
| 5. Hyvinvointipalvelut..... | 12 |
| 6. Elinympäristölautakunta..... | 13 |
| 7. Rahoitus ja vieras pääoma..... | 14 |
| 8. Yhteenvedo ja ehdotus jatkotoimenpiteiksi | 15 |

1. Puheenjohtajan katsaus

Suomen juhluvuonna 2017, Suomi 100 vuotta, Suomen kansantalous kasvoi 2,7 % Tilastokeskuksen mukaan. Liperin kunta onnistui vuonna 2017 talouden hoidossa erinomaisesti ja Liperissä tehtiin taloudellisesti historian paras vuosi, toimintakate 5,67 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä 2,14 milj. euroa. Vaikka edellä mainittuja hyviä lukuja selittävät osin kertaluonteiset erät n. 1,3 milj. euroa, niin huomioitavaa on myös se, että kunta saanut karsittua omia toimintamenoja n. 0,6 milj. euroa. Lisäksi Liperin valtionosuudet ja verotulot pienenivät edelliseen vuoteen verrattuna. Liperissä on tehty siis monta asiaa oikein. Suomessa pitäisi talouden kasvun jatkua myös kuluvana vuonna, toivottavasti niin tapahtuu myös Liperissä. Liperin haasteita tulevaisuudessa ovat työttömyysaste sekä isona investointina Ylämyllyn yläkoulun rakentaminen, asukasluvun ja verotulojen kääntäminen kasvuun.

Tilintarkastusyhteisö vaihtui 1.1.2017. Nykyinen tarkastuslautakunta valittiin toimeensa kesken vuoden 1.6.2017 ja uutena tehtävänä tarkastuslautakunnalle tuli sidonnaisuusilmoitusten valvontatehtävä. Vuoden alusta aloitti toimintansa SiunSote, josta ei ollut aikaisempaa arviointikokemusta. Nämä edellä mainitut seikat toivat omat haasteensa toimintaamme. Siun Soten arvioinnin osalta saatiin tarkennus tarkastuslautakunnan koulutuksissa. Liperin tarkastuslautakunnalle kuuluu myös SiunSoten arviointi ostopalvelujen toteutumisen osalta eli saavatko liperiläiset niitä palveluja mistä maksavat. Liperin kunta maksaa SiunSotelle lähes 40 milj. euroa vuositasolla, se ei ole pieni summa. SiunSotella on oma tarkastuslautakunta, joka hoitaa kuntayhtymän talouden ja asetettujen tavoitteiden arvioinnin.

Kävimme tutustumiskäynnillä Liperin Koulukeskuksessa ja samalla tutustuimme väistötiloihin. Lisäksi kokouksissa haastattelimme asiantuntijoita eri aloilta. Toimintamme sujui mallikkaasti ja yllätyin positiivisesti miten hyvin meidät otettiin vastaan tutustumiskäynneillä sekä miten hyvin eri asiantuntijat suhtautuivat tarkastuslautakunnan toimintaan. Kiitän kaikkia lautakunnan toimintaa myötävaikuttaneita tahoja käydyistä keskusteluista, saaduista tiedoista ja aineistoista sekä selvityksistä. Yhteistyö tilintarkastajien kanssa on ollut erinomaisen hyvää. Ennen kaikkea suuri kiitos tarkastuslautakunnan jäsenille aktiivisuudesta sekä hyvästä yhteishengestä.

Lopuksi lukemani elämän viisaus joka sopii mielestäni jokaiselle liperiläiselle;

Menestyvässä kunnassa vallitsee luottamuksen ilmapiiri, kyky yhteistyöhön myös vaikeissa asioissa ja uudistumisessa. Katse tulevaisuuteen, sillä menneisyys on historiaa.

Raimo Pesonen
tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. Tarkastuslautakunnan tehtävät, kokoonpano ja työskentely

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisesta ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 01.01. - 31.05.2017

| | |
|-------------------|-----------------|
| Puheenjohtaja | Sallinen Jussi |
| Varapuheenjohtaja | Tikka Tiina |
| Jäsenet | Koskinen Tuomas |
| | Laeslehto Tuula |
| | Tajjala Matti |
| | Wiren Vappu |

Tarkastuslautakunta kokoontui 2 kertaa ja käsitteli 18 §.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 01.06. - 31.12.2017

| | |
|-------------------|-------------------|
| Puheenjohtaja | Pesonen Raimo |
| Varapuheenjohtaja | Melkko Satu |
| Jäsenet | Parviainen Kosti |
| | Rummukainen Keijo |
| | Tikka Tiina |
| | Wiren Vappu |

Tarkastuslautakunta kokoontui 4 kertaa ja käsitteli 60 §.

Tarkastuslautakunta on merkinnyt kokouksissa läsnä olleiden jäsenten mahdolliset esteellisyydet, jos näitä on ollut, asian käsittelyssä kokouspöytäkirjaan.

Tarkastuslautakunnan esittelijänä on toiminut puheenjohtaja. Lautakunnan sihteerinä ovat olleet tilintarkastaja Kati Nikunen ja tilintarkastaja Kaisa Lappalainen sekä asianhallinta-sihtööri Anna-Maija Mustonen.

Hallinnon ja talouden tilintarkastajana on toiminut KPMG Julkishallinnon palvelut Oy - tilintarkastusyhteisö vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT, KTM Kati Nikunen. Vastuualaisen tilintarkastajan varahenkilö; Kaija Pakkanen, JHT, KHT, KTM 31.08.2017 saakka ja 01.09.2017 alkaen Kaisa Lappalainen, HT, JHT. Vastuunalainen tilintarkastaja on raportoinut suorittamistaan tarkastuksista tarkastuslautakunnalle ja antanut kuntalain 125 §:n mukaisen tilintarkastuskertomuksen.

Tarkastuslautakunta vaihtui kesken vuoden 1.6.2017. Edellinen tarkastuslautakunta kokoontui kaksi kertaa ja molemmilla kerroilla oli läsnä viisi lautakunnan jäsentä kuudesta. Uusi lautakunta kokoontui arviointia varten neljä kertaa, ja kaikilla kerroilla olivat läsnä kaikki lautakunnan jäsenet. Kokouksissa on kuultu kunnan johtavia viranhaltijoita ja tilintarkastajia. Talousjohtaja oli kolmessa kokouksessa antamassa ennakkotietoja tilinpäätöksestä 2017, talousarviosta 2018 sekä SiunSoten perussopimuksesta. Lisäksi teimme tutustumiskäynnin Liperin Koulukeskukselle sekä väistötiloihin. Haastattelimme henkilökuntaa koulun sisätilaongelmista sekä väistötilojen toimivuudesta. Lisäksi 13.12.2017 kokouksessa tekninen johtaja Tommi Hirvonen kävi antamassa suullisen selvityksen koulun nykyisestä kunnosta ja vaihtoehtoista: korjaaminen tai uuden rakentaminen. Tarkastuslautakunta sai hyvän käsityksen vallitsevasta tilanteesta. Kunnanjohtaja kävi kertomassa tarkastuslautakunnalle uudesta kuntastrategiasta, joka tulee voimaan vuonna 2018.

Arviointisuunnitelman 2017 - 2020 tekemiseen lautakunta paneutui huolella, ja siihen käytettiin aikaa. Arviointisuunnitelma hyväksyttiin lautakunnassa 8.11.2017 kokouksessa. Arviointisuunnitelma noudatettiin ja se määrittä pitkälti kokouksissa käsiteltävät asiat sekä se oli hyvä pohja arviointikertomuksen tekemiselle. Lisäksi lautakunta päätti arviointityön suorittamisen helpottamiseksi miten lautakunnan jäsenten hallinnon seurantavastuu toteutetaan. Lautakunnan jäsenten hallinnon seurantavastuu on seuraava;

| | |
|-------------------------|---------------------------------|
| Kunnanhallitus | koko lautakunta |
| Elinympäristölautakunta | Kosti Parviainen |
| Hyvinvointilautakunta | Satu Melkko - Vappu Wiren |
| Maaseutulautakunta | Tiina Tikka - Keijo Rummukainen |

Arviointikertomuksessa on käytetty Liperin kunnan tilinpäätöksessä esitettyjen valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden arviointiin liikennevaloja:

| | |
|-----------|---|
| Vihreä | tavoite asetettu ja saavutettu |
| Keltainen | tavoite osittain epäselvä tai sitä ei ole saavutettu täysin |
| Punainen | tavoite puuttuu tai sitä ei ole saavutettu |

3. Palvelualueiden strategiset tavoitteet

3.1 Keskushallintopalveluiden strategiset tavoitteet

| Tavoite | Mittari | Tavoitearvo | Toteuma |
|---|--|---|--|
| Asiakas | | | |
| Kuntastrategia vuosille 2017–2021 (elinvoima, hyvinvointi, osallisuus, henkilöstö, talous ja viestintä) | Kuntastrategia | Kuntastrategia 2017–2021 laadittu | Kuntastrategiaa valmisteltu. Valtuustokäsittely alkuvuodesta 2018. |
| Paikallisen neuvottelukunnan aseman rakentaminen suhteessa Siun sote-organisaatioon ja tulevaan maakuntaan | Mitataan hyvinvointikertomuksessa valituilla mittareilla | Tarkemmat tavoitearvot hyvinvointikertomuksessa | Neuvottelukunta kokoontunut neljästi. Vuodelle 2017 asetettujen hyvinvointitavoitteiden toteuma omalla osiona. |
| Paikallisjärjestöjen toimintamallin rakentaminen vuoden 2017 aikana | | Paikallisjärjestöjen toimintamalli rakennettu | Järjestöt eivät hallunneet perustaa paikallisjärjestöjä |
| Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen | Mitataan hyvinvointikertomuksessa valituilla mittareilla | Tarkemmat tavoitearvot hyvinvointikertomuksessa | Seuranta erillisenä osiona. |
| Luodaan edellytyksiä yhteistyörakenteiden avulla liperiläiselle yrittäjyydelle. Yhteistyö-, näkyvyys- ja kumppanuussopimukset yhdistysten ja yritysten kanssa. | | Elinvoimaohjelman laatiminen 2017 | Elinvoimaohjelma integroitiin kuntastrategiaan 2018–21 Yhteistyö-, näkyvyys- ja kumppanuussopimukset tehty ja toteutettu suunnitellusti |

| Toiminta | | | |
|---|---|---|---|
| Uuden kuntasuunnittelu-työryhmän toimintamalli | | Toimintasuunnitelma tehty | Johtoryhmän vuosisuunnitelmassa. |
| Monikanavaisen viestinnän ja kuntanäkyvyyden kehittäminen | | Kunnan nettisivujen uudistaminen monikanavaiseksi ja kuntanäkyvyyden kehittäminen | Projekti aloitettu elokuussa ja jatkuu vuoden 2018 puolelle. |
| Talous | | | |
| Informaatio-ohjaus kuntastrategiaprosessin rinnalla. | | Tiedolla johtamisen kehittäminen | Kuntamaiseman maakunnallisen vertailun tuloksia on käyty läpi ja hyödynnetään |
| Henkilöstö | | | |
| Henkilöstöosion tavoitteiden saavuttaminen | Mittarit henkilöstöosiossa | Tavoitearvot henkilöstöosiossa | Seuranta henkilöstöosiossa |
| Henkilöstöohjeistusten päivittämistä jatketaan | Ohjeet | Kaikki ohjeet päivitetty | Osittain toteutunut |
| Tehtävänkuvaukset ja tehtävän vaativuuden arvioinnit tarkastetaan ja saatetaan ajan tasalle organisaatiomuutosten jälkeen | Tehtävänkuvaukset, tva-järjestelmän tarkastelu | Kaikki tehtävänkuvaukset tarkistettu | On päivitetty, voimaan 1.10.2017 |
| Työhyvinvoinnin kehitys | Työhyvinvointikysely, työhyvinvoinnin kehitys viimeisen vuoden aikana | Mennyt parempaan suuntaan vastausten osuus > 34 % | Työhyvinvointikysely toteutui 1/2018 |
| Positiivinen työnantajakuva | Työhyvinvointikysely, suosittelisitko työnantajaa tuttavillesi? | Kyllä vastaukset > 75 % | Työhyvinvointikysely toteutui 1/2018 |

| | | | |
|-----------------------------|---|-------------------------|--|
| Sairauspoissaolot vähenevät | Sairauspoissaolo %, kalenteripäivät/hlö | < 4,1 %, < 8,2 kpvä/hlö | 4,6 % 8,6 kpvä/hlö Tavoite ei toteutunut, sairauspoissaolot nousivat hieman edellisestä vuodesta |
|-----------------------------|---|-------------------------|--|

Tarkastuslautakunnan huomio: Tilinpäätöksen lukemista helpottaisi, jos mittarit ja tavoitearvot olisi siirretty henkilöstöosiosta ja hyvinvointikertomuksesta tähän samaan taulukkoon.

3.2 Hyvinvointipalveluiden strategiset tavoitteet

| Tavoite | Mittari | Tavoitearvo | Seuranta |
|--|---|--|--|
| Asiakas | | | |
| Palvelusuunnittelun asiakaslähtöinen kehittäminen | Kokonaisvaltaisen palveluohjauksen tarpeen arviointi ja suunnitelman teko | Arviointi ja suunnitelma on tehty | Palveluohjausta on kehitetty varhaiskasvatuksessa. Kunnassa käynnistyy palvelumuotoilun hanke. |
| | Ulkopuolelle maksettavat kotikuntakorvaukset | Kotikuntakorvausoppilaiden määrä ei kasva | Kotikuntakorvausta maksetaan 102 perusopetuksen oppilaasta |
| Osallisuuden lisääminen | Nuorisoneuvosto | 6 krt/v | Järjestäytynyt |
| | Vammaisneuvosto | 4 krt/v | Järjestäytynyt |
| | Ikäihmisten neuvosto | 6 krt/v | 5 |
| | Yhteistyö- ja kumppanuussopimusten määrä | Enemmän palvelukumppanuuksia kuin v. 2016 | 2016/18 2017/21 |
| Sisäisen ja ulkoisen viestinnän tehostaminen | Viestintäsuunnitelman tavoitteiden toteutuminen | Aktiivisen ja ajantasaisen monikanavaisen viestinnän arviointi | Kunnan viestintäsuunnitelma on kesken. Viestintää lisätty |

| Toiminta | | | |
|---|--|---|---|
| Pedagogiikan kehittäminen opetussuunnitelman mukaisesti | Toimintakertomus | Uuden opetussuunnitelman mukainen pedagogiikka otettu käyttöön | Koulujen toimintasuunnitelmat |
| Digitalisaation edistäminen | Suunnitelma laadittu (kyllä/ei) | Esi- ja perusopetuksen digisuunnitelman laadittu ja laitteiden määrälle asetettu määrällinen/laadullinen tavoite | Suunnitelma on laadittu |
| Vuosiluokkiin sitomattoman esi- ja alkuopetuksen suunnittelun toteuttaminen | Suunnitelma laadittu (kyllä/ei) | Vuosiluokkiin sitomattoman esi- ja alkuopetuksen käyttöönotosta ja toimintatavoista on laadittu suunnitelma lukuvuodenvuoden 17–18 loppuun mennessä | Organisaatiosta ja vastuuhenkilöistä on sovittu. Suunnitelma yksiköittäin tehty. |
| Talous | | | |
| Erityisopetuksen ja varhaiskasvatuksen tukipalvelujen rakenteen ja toiminnan arviointi | Erityisopetuksen ja tukipalvelujen kehittämissuunnitelma laadittu (kyllä/ei) | Erityisopetuksen sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tukipalveluiden järjestäminen on arvioitu ja kehittämisen suunnitelma laadittu, jotta resurssit voidaan kohdentaa oikea aikaisesti ja tarpeen mukaisesti | Organisaatiosta ja vastuuhenkilöistä on sovittu. Suunnittelu on meneillään erityisopettajien kanssa. |
| Henkilöstö | | | |
| Liikunnan lisääntyminen | Henkilöstökysely | Henkilöstön työssäjaksamista lisätään tukemalla erilaisia liikuntamuotoja esim. liikuntasetelin avulla | Kysely toteutuu 2018 alussa. |
| Työyhteisötaitojen parantaminen | Järjestetyn henkilöstökoulutuksen määrä | Työntekijöille on järjestetty työyhteisötaitokoulutusta, jonka avulla yhteistoiminta ja osallisuus ovat lisääntyneet | Toteutunut yksi koko henkilökunnalle ja 15 henkilölle pitkäkestoinen koulutus. |

Tarkastuslautakunnan huomio: Seurannasta ei käy selvästi ilmi määrällisten tavoitteiden toteuma, jolloin asetetun tavoitteen toteutumista on vaikea arvioida. Asetetut mittarit, tavoitearvot ja seuranta ei kohtaa (esim. sisäisen ja ulkoisen viestinnän tehostaminen).

3.3 Elinympäristöpalveluiden strategiset tavoitteet

| Tavoite | Mittari | Tavoitearvo | Seuranta |
|---|--|--|--|
| Asiakas | | | |
| Toimivan ja turvallisen infrastruktuurin ylläpitäminen / luominen (Kunnallistekniikan hankkeet) | Investointihankkeiden toteuttaminen | 100 % | 98 % |
| Toiminta | | | |
| Maanhankinta | Asemakaavoittamatonta maata | 10 ha | Ei toteutunut. |
| Ylämyllyn liikekeskuksen rakentuminen | Rakentamiseen luovutettu maa-ala | 25 % koko maalasta luovutettu rakentajille | 2,4 ha tontista on myyty liikekeskukselle 1,2 ha. |
| Talous | | | |
| Korjausvelan kasvun pysäyttäminen | Korjausvelka | ≤ vuonna 2016 | Korjausvelka on n. 7,5 % pienempi kuin vuonna 2016. 3 rakennusta on myyty ja muutamien rakennusten korjausvelka on suoritettujen korjausten myötä pienentynyt. |
| Henkilöstö | | | |
| Organisaatio- ja tilihierarkia muutoksista johtuvat toimenpiteet toteutettu | Asiakirjapohjat päivitetty ja kustannuspaikat muutettu | 100 % | 100 % |

Tarkastuslautakunnan huomio: Elinympäristöpalvelujen strategiset tavoitteet, mittarit, tavoitearvot ja seuranta ovat linjassa keskenään.

4. Kunnanhallitus

Keskushallintopalveluiden keskeinen tehtävä on vastata kunnan kehittämisestä, kunnan elinvoimaisuuden ja kuntalaisten hyvinvoinnin turvaamisesta ohjaamalla toimintaa valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden ja resurssien puitteissa. Keskushallintopalveluiden tehtävä on vastata kunnan hallinnon, talouden ja henkilöstön johtamisesta, sekä työllisyyden ja hallinnon kehittämisestä ja johdon tukemisesta.

Keskushallintopalveluiden strategisia tavoitteita vuodelle 2017 oli kahdeksan ja kunnanhallituksen toiminnallisia tavoitteita kolme. Strategisista tavoitteista voidaan katsoa toteutuneen kaksi: informaatio-ohjauksen kehittäminen ja elinvoimaohjelman laatiminen. Viisi strategista tavoitetta toteutui osittain tai niitä ei voida arvioida toimintakertomuksen perusteella. Yksi strateginen tavoite ei toteutunut.

Keskushallintopalvelu vastaa kunnan henkilöstöjohtamisesta. Kunta on palveluorganisaatio, jonka merkittävä voimavara on henkilöstö. On valitettavaa, että kunnan henkilöstökertomusta ja hyvinvointikertomusta ei ole käytettävissä.

Kunnanhallituksen toiminnallisista tavoitteista toteutui yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laatiminen. Kaksi muuta tavoitetta toteutui osittain. Konserniohjeen laatiminen ei toteutunut, mutta kunnanhallitus on kokouksissaan ohjeistanut ja käsitellyt omistajaohjauksen piiriin kuuluvia asioita.

Kunnan päätöksenteon läpinäkyvyyttä lisää pöytäkirjojen julkaiseminen netissä. Osa päätösten taustalla olevista dokumenteista on julkaistu pöytäkirjan liitteenä, mutta ei kaikkia.

Kunnanhallitus on kokoontunut tiiviisti toimintavuonna 2017 ja käsitellyt kokouksissaan 266§. Kunnanhallituksen ote kunnan elinvoimaisuuden kehittämiseksi on ollut aktiivinen, mikä näkyy mm. uuden elinvoimajohtajan palkkaamisena. Kuulemisten perusteella elinkeinojohtajan palkkaamisella on ollut positiivinen vaikutus kunnan elinkeinoelämään. Kunnanhallitus on onnistunut kunnantalouden johtamisessa yhdessä johtavien viranhaltijoiden kanssa esimerkillisesti.

5. Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelujen tehtävänä on kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Tulosalue järjestää varhaiskasvatusta, perusopetusta vuosiluokille 1-9, perusopetuksen iltapäivätoimintaa sekä opinto- ja vapaa-ajanpalveluja.

Kokonaisuudessaan hyvinvointipalvelujen tulosalue pysyi hyvin talousarviossaan (toteuma 97,4%). Perusopetuksen talousarvio toteutui suunniteltua paremmin (toteuma 97,1%) huolimatta uuden opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan vakiinnuttamisesta kouluissa, joustavan esi – ja alkuopetuksen käynnistämisestä kaikissa yksiköissä sekä Liperin koulukeskuksen siirtymisestä väistötiloihin sisäilmaongelmien vuoksi. Suurimman osan perusopetuksen toimintakatteen alituksesta selittyy suunniteltua pienemmillä henkilöstökuluilla. Myös koulukuljetuskustannukset/kuljetusoppilas sekä tarvikkeiden ostot alittivat suunnitellun.

Varhaiskasvatuksessa hoidon piirissä olevien lasten määrä on jatkanut kasvua. Liperi toteuttaa edelläkävijäkuntana 5-vuotiaiden maksutonta varhaiskasvatusta, tilikaudella kunnan kaikki 2012 syntyneet ovat olleet varhaiskasvatuksen piirissä. Tämä ei kuitenkaan ole aiheuttanut lisäresurssointia, vaan varhaiskasvatus on pysynyt talousarviossa (toteuma 98,7%)

Opinto- ja vapaa-ajan tunnuslukuina toimivat nettomenot/asukas toteutuivat arvioituina, toteuma kokonaisuudessaan 95,5%. Kulttuuritoimessa käynnistyneeseen lasten kulttuuriverkostotoiminta -hankkeeseen arvioitiin tilikaudella osallistuvan 2100 lasta ja nuorta, kun kaikkiaan osallistujia oli tilikaudella 4198.

Tarkastuslautakunta kiittää hyvinvointipalveluja hyvästä taloudenpidosta.

Toiminnallisista tavoitteista toteutumatta jäi joustavan esi- ja alkuopetuksen tasapuolinen toteutuminen kaikissa yksiköissä. Vaikka toiminta on kaikissa toimipisteissä saatu käyntiin, tuntimäärät, jolloin esioppilaat ja 1-2 –luokkien oppilaat toimivat yhdessä, vaihtelivat suuresti yksiköittäin. Myöskään erityisopetuksen ja varhaiskasvatuksen tukipalvelujen suunnitelman laadinta ja tukipalvelujen organisointityö ei tullut suunnitellusti valmiiksi, vaan jatkuu seuraavalla tilikaudella. Historiallisesti suuri ponnistus hyvinvointipalveluilla on ollut lähes koko yläkouluopetuksen siirtyminen väistötiloihin. Tämän siirtymän kustannusvaikutuksia ei tilinpäätöksessä tullut eriteltynä esille. Tarkastuslautakunta on huolissaan hyvinvointipalvelujen henkilöstön jaksamisesta useamman ison muutoksen osuessa lyhyelle aikavälille. Arviointikertomusta laadittaessa ei kunnan henkilöstökertomus ollut tarkastuslautakunnan käytössä. Kiitosta ansaitsee aktiivinen puuttuminen sisäilmaongelmiin ja yläkoulun suunnittelun intensiivinen edistäminen.

6. Elinympäristölautakunta

Elinympäristölautakunnan toiminta-ajatus on tarjota monipuoliset asumien ja yrittämisen mahdollisuudet, ennakoivan maankäytön suunnittelun sekä toimivat infrapalvelut.

Vuosi 2017 oli monen kohteen suunnittelua, yhtenä suurimmista oli Ylämyllyn liikennejärjestelyt.

Henkilöstön osalta ruokahuolto, laitoshoitajat ja liikuntapaikkojen hoitajat siirtyivät Elinympäristö-lautakunnan alaisuuteen. Liikuntapaikkojen osalta etenkin hiihtolatujen hoitaminen oli haasteellista uuden työnjohdon alla.

Suurimpana rakennuskohteena oli Varolantien kiinteistön (linja-autoaseman) peruskorjaus. Pääosa kunnan virastoista pääsi muuttaman tämän vuoden puolella kunnostettuihin tiloihin. Myöskin Konttilanhovin keittiön ja ruokasalin laajennus tehtiin.

Korjausvelka oli 7,5 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Rahaa jäi kuitenkin käyttämättä henkilöstöressurssien puutteessa.

Tyhjillään olevien rakennusten toimintakate oli päättyneenä tilikautena pienempi vanhan terveyskeskuksen purun myötä.

Metsätaloussuunnitelma saatiin päivitettyä kymmeneksi vuodeksi eteenpäin.

Ylämyllytä myytiin liiketontti 500.000 eurolla.

Tilikauden toimintakate toteutui 0,4 milj euroa talousarviota parempana. Talousarvion toteumavertailussa ei ole kuitenkaan selostettu talousarvion alitukseen johtaneita tekijöitä.

7. Rahoitus ja vieras pääoma

Kunnan lainakanta oli vuoden 2017 lopussa 33 miljoonaa eli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Lainaa oli 2.728 euroa asukasta kohden. Lainakanta nousi edelliseen vuoteen verrattuna noin 200.000 euroa. Lainakanta euroa asukasta kohden on vielä maltillinen. Kunnan suhteellinen velkaantuneisuusaste ylittää hieman tyydyttävänä pidetyn 50 %:n rajan. Kassavarat riittivät kuitenkin vain 7 päivän kassasta maksuihin.

Konsernin lainakanta oli 50,0 miljoonaa euroa ja kasvoi edellisestä vuodesta 0,6 miljoonaa euroa. Konsernilainoja asukasta kohden oli 4.102 euroa. Lainakanta on vielä maltillinen suhteessa kuntien keskimääräisiin konsernilainoihin euroa asukasta kohden. Vuonna 2016 kuntakonserneilla oli lainaa asukasta kohden 6.146 euroa.

Kunnalla ja kuntakonsernilla on taseessa kertynyttä ylijäämää, joten kuntalain mukaiseen talouden tasapainottamisohjelmaan ei ole tarvetta.

8. Yhteenveto ja ehdotus jatkotoimenpiteiksi

Tarkastuslautakunta suosittaa strategisten tavoitteiden laatimista niin, että toimintakertomuksessa voidaan antaa arvioitava selvitys tavoitteen saavuttamisesta. Toimintakertomuksessa tulisi välttää viittauksia muihin asiakirjoihin, jotka eivät ole osa toimintakertomusta, esim. hyvinvointikertomus. Toimintakertomuksen tulee antaa riittävällä tarkkuudella kuvaus toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta. Tavoitteiden, niille asetettujen mittareiden ja tavoitearvojen sekä seurannan tulisi kohdata.

Jotta kuntalaiset saisivat kokonaiskuvan päätetyistä asioista, tulisi kokouspöytäkirjoihin liittää julkiseksi luokitellut liitteet, kuten valtionhallinnon pyytämät lausunnot.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että toimintasuunnitelmassa ja talousarviossa asetetut tavoitteet pohjautuvat voimassa olevaan kuntastrategiaan. Tarkastuslautakunta suosittelee myös, että valtuustoon nähden sitoviksi tavoitteiksi valitaan kuntakonsernin toiminnan kannalta kriittiset tavoitteet.

Tarkastuslautakunta kiittää kaikkia kunnan viranhaltijoita, luottamushenkilöitä ja henkilöstöä hyvästä yhteistyöstä ja erinomaisesta tilikauden tuloksesta.

Liperissä 8.5.2018

Liperin kunnan tarkastuslautakunta

Raimo Pesonen, puheenjohtaja

Satu Melkko, varapuheenjohtaja

Vappu Wiren, jäsen

Tiina Tikka, jäsen

Kosti Parviainen, jäsen

Keijo Rummukainen, jäsen